

Dietist

Det är vanligt med nutritionsproblem vid cancersjukdom. De kan vara orsakade av sjukdomen i sig och/eller den onkologiska behandlingen. Har patienter ett försämrat nutritionsstatus kan till exempel cytostatikabehandlingens effekt minska. Viktförlust och minskad muskelmassa kan leda till att man måste skjuta på eller avsluta behandlingen i förtid.

Dietisten är specialiserad på mat- och näringsintag vid sjukdom, och arbetar med hjälp av nutritionsbehandling, med att förebygga komplikationer och behandla eller lindra symptom som bl a cancersjukdom och/eller dess behandling kan orsaka. Syftet är att få patienten att må så bra som möjligt inför, under och efter cancerbehandlingen och i största möjliga mån bibehålla livskvaliteten. Dietisten kan till exempel bistå med följande beroende på individuellt behov:

- Rådgivning kring den vanliga maten för t ex naturlig energiberikning, livsmedelsval och tillagningsmetoder och rekommendationer av måltidsordning.
- Rådgivning för symptomlindring vid ätproblem som t ex nedsatt aptit, tidig mättnad, illamående och kräkningar, smak- och luktförändringar, förstoppning, diarré, besvär från munnen (muntorrhet, svamp, blåsor, sår), tuggsvårigheter.
- Rådgivning för konsistensanpassning av kost vid sväljproblematik. Kontakt med logoped behövs då också.
- Bedömning av energi- och näringsbehov.
- Förskrivning av nutritionsprodukter för patienter i eget boende till subventionerat pris.

Grundåtgärder av kontaktsjuksköterska/motsvarande

- Riskbedömning (1) för undernäring ska göra i samband med in- och utskrivning på vårdavdelning och vid mottagningsbesök (2). Riskbedömningen ska upprepas regelbundet under behandlingens gång, oavsett patientens BMI eller tidigare vikthistorik (2).
- Lämna grundläggande information om råd vid risk för undernäring. Material att lämna ut till patienter finns på Navet/Samarbetsportalen (3):
 - Den viktiga maten
 - Energirik mat
 - Energirika mellanmål
 - Kostråd vid illamående

Fler råd att hänvisa patienten till, finns på 1177.se (4).

- Följ upp effekten och dokumentera i Cosmic.

Remiss till dietist

Skicka remiss till dietist när Riskbedömningen visar att patienten har en eller fler riskfaktorer för risk för undernäring. All legitimerad vårdpersonal kan skicka remiss till dietist.

Skicka även remiss till dietist så snart som möjligt, i de fall nutritionsproblem kan förväntas, beroende på cancersjukdom och/eller behandling, eller i enlighet med aktuell sjukdoms specifika vårdprogram.

Under cancerbehandling är det således viktigt att patienten får i sig tillräckligt med energi och näring. Men så länge patienten inte har några nutritionsproblem eller har risk för undernäring, se ovan, så är de näringsrekommendationer som gäller hela befolkningen, även tillämpliga inom cancerrehabilitering (2, 4, 5). Hälsosamma matvanor ökar möjligheten att klara av biverkningar av cancerbehandlingen samt förebygga ny cancersjukdom (4, 6). Dessa råd gäller även efter genomgången cancerbehandling såvida inte nutritionsproblem kvarstår.

Region Kalmar län

Kontaktvägar:

Kalmar: Remiss till Dietistmottagningen Kalmar via Cosmic.
Övriga ärenden: internt söknummer 500 alt 155, tel: 0480-811
63 eller via Messenger – Dietistmott Kalmar
Fiktivmessengerbrevlåda.

Oskarshamn: Remiss till Dietistmottagningen Oskarshamn via
Cosmic. Övriga ärenden: tel: 0491-78 25 90 eller via
Messenger – Dietistmottagningen Ohamn
Fiktivmessengerbrevlåda.

Västervik: Remiss till Dietistmottagningen Västervik via
Cosmic. Övriga ärenden: internt söknummer 8779, tel: 0490-
870 90 eller via Messenger – Dietistmottagningen Vvik
Fiktivmessengerbrevlåda.

Region Kalmar län

Dietistverksamheten i Region Kalmar Växel 0480-840 00 |
regionkalmar.se | 1177.se

Region Kalmar län

Källor/Referenser:

1. Region Kalmar län, Riktlinje för riskbedömning – trycksår, undernäring och fall, <http://navet.lkl.ltkalmar.se/Global/Dokument/Ledning%20och%20styrning/Regler%20och%20riktlinjer/Kvalitet%20och%20s%3%a4kerhet/Patients%3%a4kerhet/Riktlinje%20riskbed%3%b6mning%20Landstinget%20i%20Kalmar%20l%3%a4n.pdf>, 2019-02-28.
2. Regionala cancercentrum i samverkan, Cancerrehabilitering – Nationellt vårdprogram, version 2.0, 2019-02-05 <https://www.cancercentrum.se/globalassets/vara-uppdrag/rehabilitering-palliativ-vard/vardprogram/nationellt-vardprogram-cancerrehabilitering.pdf?v=0eb52492b19d49fdb87044fc15c3a9d7>, 2019-02-28.
3. Region Kalmar län, Vårdriktlinjer, Nutrition, Information att ge vidare till patienter, <https://www.ltkalmar.se/samarbetsportalen/var driktlinjer/nutrition/>, 2019-02-28.
4. 1177, Tema cancer, Mat vid cancer, <https://www.1177.se/Kalmar-lan/Tema/Cancer/Hjalp-och-stod/Ma-bra/Mat-vid-cancer/>, 2019-02-28.
5. Livsmedelsverket, Kostråd och matvanor, <https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/kostrad-och-matvanor>, 2019-02-28.
6. Svensk sjuksköterskeförening, Levnadsvanor. Samtal om hälsofrämjande levnadsvanor vid cancer – Ett kunskapsunderlag för teamet, <https://www.swenurse.se/globalassets/levnadsvanor-svensk-sjukskoterskeforening/levnadsvanor-cancer-klar-for-webb.pdf>, 2019-02-28.